

избегая неформальных контактов. В обязательном порядке у защитника должна быть подписка о неразглашении следственной тайны, заявленные им ходатайства следует принимать исключительно в письменной форме, в двух экземплярах, с отметками о дате и времени получения.

Итак, активизации субъектов противодействия расследованию способствует:

- неполное извлечение из вещественных доказательств всей информации;
- не привлечение специалистов к производству осмотров, обысков;
- неоднократная передача уголовного дела от одного следователя другому;
- волокита с организацией следственно-оперативной группы или бригады следователей, необходимой для нормального расследования;
- регулярное вмешательство в ход расследования лиц, непосредственно не отвечающих за его результаты;
- затяжка с реализацией необходимых оперативно-розыскных мероприятий;
- утечка следственной информации;
- иные факторы.

РЕЗЮМЕ

У статті аналізуються особливості протидії діяльності слідчого, шляхи їх подолання при розслідуванні нападів на інкасаторів, визначення форм протидії та методів їх подолання.

Ключові слова: протидія діяльності слідчого, напад, інкасатор.

РЕЗЮМЕ

В статье анализируются особенности противодействия деятельности следователя, пути их преодоления при расследовании нападений на инкасаторов, определение форм противодействия и методы их преодоления.

Ключевые слова: противодействие деятельности следователя, нападение, инкасатор.

SUMMARY

The article analyzes the characteristics of anti-investigator, how to use them in investigating attacks on the collectors, the definition of forms and methods of combating their poverty.

Keywords: fighting activities investigating the attack, animal, transport.

СПИСОК ИСТОЧНИКОВ:

1. Одерій А.В. Криміналістика. Учебний посібник / А.В. Одерій, М.Г. Щербаковський. - Х.: 1998. – 200 с.
2. Зорин Г.А. Теоретические основы криминалистики. – Мн. / Г.А. Зорин. – Амалфея: 2000. – 416 с.
3. Козловцев В.А. Краткий курс криминалистики. Вопросы и ответы. Учебное пособие. / В.А. Козловцев, С.В. Маликов. - М.: ООО Издательство «Юрлитинформ», 2002. – 224 с.
4. Бандурка О.М. Оперативно-розысковая діяльність. Частина 1: Підручник / О.М. Бандурка. – Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. -336 с
5. Зорин Г.А. Теоретические основы криминалистики. – Мн. / Г.А. Зорин. – Амалфея: 2000. – 416 с.
6. Даньшин І.М. Усталені форми злочинності (кримінологічний нарис) / І.М. Даньшин. – Х.: Акта, 2002. – 110 с.
7. Слинко С.В. Розыск. Признаки внешности человека. Справ. Издание / Сост. С.В. Слинко; под ред. Н.М. Халина. – Харьков: Арсис, 1998. – 256 с., ил.
8. Россинская Е.Р. Криминалістика. Вопросы и ответы: Учеб. Пособие для вузов / Е.Р. Россинская. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 351 с.

УДК 347.73

ПРОЦЕДУРА РОЗГЛЯДУ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ЗАКОНУ ПРО ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ УКРАЇНИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ЙОГО ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА ЮРИДИЧНОГО ЗМІСТУ

Воротіна Н.В., кандидат юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник Інституту держави і права імені В.М. Корещького Національної академії наук України

Після проголошення незалежності Україна розпочала активний процес створення власного законодавства. Реформування потребувало правове регулювання в усіх сферах суспільного та економічного життя. Особливо це стосувалося фінансового законодавства, що було пов'язано із тим, що незалежна українська держава обрала шлях переходу від адміністративно-командної до ринкової економіки. Тому дуже часто у цій сфері необхідно було не вдосконалювати старі радянські закони, а створювати принципово нові, орієнтовані на зміни, що почали відбуватися.

На сьогодні процеси реформування фінансового законодавства продовжуються. І все гострішими стають питання, що пов'язані із функціонуванням бюджетної системи, забезпеченням загальнодержавних та місцевого значення потреб за рахунок бюджетних коштів. Не так давно було прийнято Податковий кодекс України [1], основною ціллю якого повинно було стати закріплення таких механізмів оподаткування різних суб'єктів у державі, які б одночасно із лібералізацією оподаткування та розвитком стимулюючої функції податків призвели

до збільшення обсягу податкових надходжень, і, відповідно, до зміцнення доходної частини бюджетів. Але, слід констатувати, що для досягнення цієї мети необхідно буде ще довго та наполегливо працювати, у тому числі, продовжуючи реформи у податковій та бюджетній сферах.

В цих умовах надзвичайно актуальними є питання, пов'язані із Державним бюджетом України, за рахунок коштів якого здійснюються видатки та найважливіші сфери життєдіяльності держави та суспільства. Особливо це пов'язано з тим, що 8.07.2010 року було прийнято новий Бюджетний кодекс України [1] (основна частина статей якого набрала чинності з 1.01.2011 року; раніше був чинним Бюджетний кодекс України від 21.06.2001 року [2]), а у липні 2011 року було внесено істотні зміни до Закону України про Регламент Верховної Ради України [3]. У цьому зв'язку важливим видається дослідження процедури розгляду і затвердження Закону України про Державний бюджет України на планований рік, його особливостей та юридичного змісту.

Дослідження питань, пов'язаних юридичним змістом та процедурою розгляду та затвердження бюджетів та актів про бюджет у тій чи іншій мірі здійснювали такі вітчизняні та зарубіжні фахівці у галузі фінансового права, як Д.А. Бекерська, О.В. Болтінова, Л.К. Воронова, О.Ю. Грачова, М.В. Карасьова, А.О. Монаєнко, А.Г. Пауль, В.Д. Чернадчук та деякі інші. Але, з огляду на зміни у правовому регулюванні цієї сфери і появу законопроектів, що передбачають істотні корективи чинного законодавства, наукове дослідження вищевказаних питань є своєчасним та необхідним.

Метою статті є дослідження основ правового регулювання процедури розгляду та затвердження закону про Державний бюджет України на планований рік, особливостей та юридичного змісту цього закону, виявлення проблем у вказаній сфері та вироблення та пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства. Для досягнення визначеної мети планується виконати наступні завдання: проаналізувати законодавство України, що регулює питання розгляду та затвердження закону про Державний бюджет; виділити особливості, що відрізняють Закон України про Державний бюджет на планований рік від інших законів України та дослідити його юридичний зміст; виявити проблеми правового регулювання окресленого кола питань за запропонувати можливі шляхи їх вирішення.

Відповідно до п. 24 ст. 2 Бюджетного кодексу України [1] закон про Державний бюджет України – це закон, який затверджує Державний бюджет України та містить положення щодо забезпечення його виконання протягом бюджетного періоду. Згідно ст. 32 Бюджетного кодексу [1] Кабінет Міністрів розробляє проект закону про Державний бюджет, а Міністерство фінансів відповідає за складання цього проекту. Для підготовки проекту Державного бюджету та закону про Державний бюджет велике значення має визначення бюджетної політики на наступний бюджетний період. Відповідно до ст. 33 Бюджетного кодексу [1] Міністерство фінансів спільно з іншими центральними органами виконавчої влади розробляє проект Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період та до 20 березня року, що передує плановому, подає його на розгляд до Кабінету Міністрів, який не пізніше 1 квітня розглядає та схвалює проект Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період і у триденний строк подає до Верховної Ради України, яка його розглядає за спеціальною процедурою, що визначається Регламентом Верховної Ради України [3].

Стаття 152 Регламенту Верховної Ради [3] визначає наступну спеціальну процедуру розгляду цього важливого документа: народні депутати, комітети розробляють свої пропозиції до проекту і подають їх до комітету з питань бюджету до 15 квітня. Комітет з питань бюджету розглядає пропозиції, що надійшли, готує на основі поданого Кабінетом Міністрів проекту і пропозицій до нього та подає на розгляд Верховної Ради проект постанови Верховної Ради щодо Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період, який надається народним депутатам. Верховна Рада не пізніше 30 квітня розглядає питання щодо Основних напрямів бюджетної політики за процедурою повного обговорення. З доповіддю виступає Прем'єр-міністр України або за його дорученням Міністр фінансів України та Голова комітету з питань бюджету. За наслідками розгляду Верховна Рада може прийняти рішення про прийняття проекту постанови Верховної Ради щодо Основних напрямів бюджетної політики або направлення проекту постанови до комітету з питань бюджету для підготовки до повторного розгляду Верховною Радою з урахуванням висловлених під час розгляду зауважень. Статтею 152 Регламенту [3] також встановлено, що процес визначення Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період у Верховній Раді здійснюється з урахуванням поданого Кабінетом Міністрів річного звіту про виконання закону про Державний бюджет України за попередній бюджетний період.

Закон України про Державний бюджет на планований рік є особливим законом, тому що він розглядається та затверджується за спеціальною процедурою, яка встановлена Регламентом Верховної Ради України [3]. Слід зазначити, що законодавчому процесу та парламентській законодавчій процедурі в цілому приділяється досить багато уваги у науковій літературі з теорії держави і права та конституційного права [4]. Що ж стосується спеціальної процедури затвердження закону про Державний бюджет, то вона потребує більш детального дослідження.

Нагадаємо, що перелік та порядок розгляду Верховною Радою України питань за спеціальними процедурами визначений розділом V Регламенту [3]. У цьому розділі, окрім спеціальної процедури, що визначена для розгляду і затвердження Закону про Державний бюджет та здійснення контролю за його виконанням (глава 27), передбачено спеціальні процедури для таких дуже важливих та знакових питань: це розгляд законопроектів про внесення змін до Конституції України; проведення Верховною Радою урочистого засідання з приводу складання присяги українському народові новообраним Президентом України; заслуховування Верховною Радою щорічних та позачергових послань Президента України; розгляд питання про дострокове припинення повноважень Президента України у зв'язку з неможливістю виконання ним своїх повноважень за станом здоров'я, а також у разі усунення Президента з поста в порядку імпичменту; розгляд

питань про затвердження Указів Президента про введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях, про загальну або часткову мобілізацію, про оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації та оголошення за поданням Президента стану війни чи укладення миру, схвалення рішення Президента про використання збройних сил України та інших військових формувань у разі збройної агресії проти України; надання Верховною Радою законом згоди на обов'язковість міжнародних договорів України та денонсація міжнародних договорів України; призначення чи обрання на посади, звільнення з посад, припинення повноважень, надання згоди на призначення чи звільнення з посад посадових осіб, висловлення недовіри Генеральному прокуророві України у випадках, передбачених Конституцією України; порядок складення присяги уповноваженим Верховної Ради з прав людини, членами вищої ради юстиції, судьями Конституційного Суду України, членами Центральної виборчої комісії; розгляд питань про згоду на притягнення до кримінальної відповідальності, затримання чи арешт народного депутата України, затримання чи арешт судді Конституційного Суду України, судді суду загальної юрисдикції; порядок дострокового припинення повноважень народного депутата України.

Таким чином, аналізуючи перелік питань, що розглядаються Верховною Радою за спеціальною процедурою, можна визнати, що українська держава відносить питання розгляду та затвердження Державного бюджету, а також контроль за його виконанням, до найважливіших, стратегічних питань. Це і не є дивним, тому що від того, який Закон про Державний бюджет буде прийнято у багатьох випадках залежить економічний стан у планованому році як держави в цілому, так і всіх тих, хто в ній проживає та працює. Тому, з огляду на важливість питання, хотілося б детальніше проаналізувати процедуру розгляду та затвердження Державного бюджету України, та, зокрема, закону про Державний бюджет на планований рік.

Як зазначає Пауль А.Г., розгляд та затвердження бюджетів та актів про бюджет являє собою самостійне бюджетно-процесуальне провадження і одночасно другу стадію бюджетного процесу. Саме тут підготовлений проект бюджету стає обов'язковим фінансовим планом відповідної території на черговий фінансовий рік і планований період, а проект акту про бюджет набуває сили нормативного акту. Ця стадія бюджетного процесу за своїм характером являє собою законотворчий процес. Тут реалізуються суверенні (виключні) права публічно-правових утворень на затвердження бюджетів [5].

Статтею 153 Регламенту встановлено, що Кабінет Міністрів щороку подає до Верховної Ради проект закону про Державний бюджет України на наступний рік не пізніше 15 вересня поточного року. Разом з проектом закону подається доповідь про хід виконання Державного бюджету поточного року. Цей проект має бути розроблений з дотриманням вимог Бюджетного кодексу та Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період. Він надається народним депутатам та Рахунковій палаті.

На пленарному засіданні проект закону про Державний бюджет Верховній Раді представляє Міністр фінансів України, де за процедурним рішенням Верховної Ради можуть бути заслухані головні розпорядники коштів державного бюджету щодо мети, завдань та очікуваних результатів виконання відповідних бюджетних програм, передбачених у проекті закону про Державний бюджет України на наступний рік. Від Комітету з питань бюджету з доповіддю щодо відповідності проекту закону про Державний бюджет Основним напрямам бюджетної політики та вимогам Бюджетного кодексу виступає голова Комітету. Представлення проекту закону проводиться за процедурою повного обговорення, в результаті чого Верховна Рада може прийняти рішення про його відхилення у разі невідповідності вимогам Бюджетного кодексу та/або Основним напрямам бюджетної політики на наступний бюджетний період. У разі відхилення Кабінет Міністрів України зобов'язаний у 7-денний строк з дня набрання чинності рішенням про його відхилення подати до Верховної Ради проект закону про Державний бюджет з обґрунтуванням внесених змін (стаття 154 Регламенту).

Народні депутати, комітети формують свої пропозиції до проекту закону про Державний бюджет і не пізніше 1 жовтня направляють їх до Комітету з питань бюджету. Слід зауважити, що до вказаних пропозицій згідно із статтею 156 Регламенту пред'являються такі вимоги: вони мають узгоджуватися з Основними напрямками бюджетної політики на наступний бюджетний період; пропозиції щодо збільшення витрат та/або зменшення надходжень державного бюджету мають визначати джерела їх покриття, включаючи види та обсяги витрат, що підлягають скороченню. Такі пропозиції та пропозиції до текстових статей проекту закону про Державний бюджет не можуть призводити до збільшення державного боргу і державних гарантій порівняно з їх граничним обсягом, передбаченим у поданому Кабінетом Міністрів проекті закону про Державний бюджет; пропозиції щодо зміни прогнозу доходів та фінансування бюджету можуть вноситися у разі, якщо виявлено неточності в його розрахунку комітетом з питань бюджету та/або Міністерством фінансів України.

Рахункова палата за дорученням Верховної Ради проводить експертизу проекту закону про Державний бюджет і до 1 жовтня подає свої висновки Верховній Раді. Комітет з питань бюджету не пізніше 15 жовтня розглядає пропозиції до проекту закону про Державний бюджет, висновки Рахункової палати і готує висновки та пропозиції до нього (які викладаються у вигляді проекту постанови Верховної Ради), а також таблицю пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи. Показники, що містяться у висновках та пропозиціях до проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік, мають бути збалансованими. Проект вказаної постанови Верховної Ради та таблиця пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи надаються народним депутатам не пізніше ніж за два дні до розгляду Верховною Радою проекту закону про Державний бюджет у першому читанні.

Проект закону про Державний бюджет розглядається в Україні за процедурою трьох читань. До речі, в Росії проект федерального закону про федеральний бюджет на черговий фінансовий рік та планований період Державна Дума також розглядає у трьох читаннях відповідно до ст. 196 Бюджетного кодексу Російської Федерації. Зазначимо, що ця норма була введена Федеральним Законом від 26.04.2007 року, оскільки раніше проект федерального закону про федеральний бюджет розглядався Державною Думою у чотирьох читаннях [6].

Цікавим є досвід застосування у Російській Федерації так званого "нульового читання". Як зазначає О.В. Болтінова, термін "нульове читання" з'явився у 2002 році при складанні проекту федерального закону про федеральний бюджет на 2003 рік. Сутність даного читання у залученні до складання проекту бюджету представників законодавчої влади. "Нульове читання" було проведене також при складанні проекту бюджету на 2004 рік та на наступні фінансові роки. О.В. Болтінова вказує, що використання на практиці "нульового читання", з однієї сторони, сприяє більш швидкому процесу прийняття федерального закону про федеральний бюджет на черговий фінансовий рік, а з іншої сторони, ця процедура суперечить одному з найбільш важливих принципів бюджетного процесу – принципу послідовного вступу у бюджетний процес законодавчої та виконавчої влади або розмежування компетенції між законодавчою та виконавчою владою у бюджетному процесі. На її думку, ця процедура не забезпечує прозорість бюджетної діяльності, тим більше, що бюджетний процес таких розвинених країн, як Франція, Федеративна республіка Німеччина тощо не передбачає застосування процедури "нульового читання" [7]. Така позиція автора нами повністю підтримується.

Для кожного з читань Регламентом Верховної Ради встановлено терміни. Так, стаття 157 встановлює, що Верховна Рада розглядає проект закону про Державний бюджет у першому читанні не пізніше 20 жовтня року, що передусє плановому. Розгляд проекту закону про Державний бюджет у першому читанні проводиться за процедурою повного обговорення та починається з доповіді голови Комітету з питань бюджету щодо висновків і пропозицій до законопроекту та результатів його розгляду. Під час обговорення слово для виступу надається представникам комітетів за письмовими заявами, депутатських фракцій, народним депутатам, представникам Кабінету Міністрів та Рахункової палати. Після завершення обговорення ставиться на голосування за основу підготовлений комітетом з питань бюджету проект Постанови Верховної Ради щодо висновків та пропозицій до проекту закону про Державний бюджет. Після прийняття за основу проекту постанови ставляться на голосування ті включені до таблиці пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи пропозиції до проекту закону про Державний бюджет, на розгляді та голосуванні яких наполягає народний депутат.

У випадку, якщо Верховною Радою не прийнято рішення на підтримку проекту вказаної постанови за основу, проводиться постатейне голосування таких висновків та пропозицій, а також тих включених до таблиці пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи пропозицій до проекту закону про Державний бюджет, на розгляді та голосуванні яких наполягає народний депутат.

Проект закону про Державний бюджет вважається прийнятим у першому читанні, якщо на підтримку під час голосування в цілому проекту постанови Верховної Ради щодо висновків та пропозицій до проекту закону про Державний бюджет проголосувала більшість народних депутатів від конституційного складу Верховної Ради. Схвалені Верховною Радою висновки та пропозиції набувають статусу Бюджетних висновків Верховної Ради.

Після прийняття проекту закону про Державний бюджет у першому читанні Кабінет Міністрів за участю уповноважених представників комітету з питань бюджету, готує та не пізніше 3 листопада подає до Верховної Ради проект закону про Державний бюджет, підготовлений відповідно до Бюджетних висновків Верховної Ради, і порівняльну таблицю щодо їх урахування з вмотивованими поясненнями стосовно неврахованих положень Бюджетних висновків Верховної Ради, вони надаються депутатам. Комітет з питань бюджету готує висновок щодо врахування у цьому законопроекті Бюджетних висновків Верховної Ради. При цьому пропозиції народних депутатів, комітетів до проекту закону про Державний бюджет України, підготовленого до другого читання, не розглядаються.

Регламентом також встановлені терміни розгляду у другому читанні проекту закону про Державний бюджет – воно відповідно до ст. 158 Регламенту [3] завершується не пізніше 20 листопада. Розгляд починається з доповіді Міністра фінансів щодо доопрацьованого з урахуванням Бюджетних висновків Верховної Ради законопроекту, голова Комітету з питань бюджету доповідає висновок комітету щодо врахування Бюджетних висновків Верховної Ради у підготовленому до другого читання законопроекті. Потім проводиться обговорення, після чого Верховна Рада проводить голосування щодо прийняття у другому читанні проекту закону про Державний бюджет з урахуванням висновку Комітету з питань бюджету щодо врахування у цьому законопроекті Бюджетних висновків Верховної Ради. Вказаною статтею також визначено, які саме показники бюджету повинні бути прийняті у другому читанні (граничний обсяг річного дефіциту (профіциту) державного бюджету, граничний обсяг державного боргу та граничний обсяг надання державних гарантій; загальна сума доходів, видатків та кредитування державного бюджету; розмір мінімальної заробітної плати на відповідний бюджетний період тощо).

У разі прийняття проекту закону про Державний бюджет у другому читанні проводиться голосування про прийняття цього законопроекту в цілому. Якщо ж таке рішення не прийнято, проводиться розгляд і голосування статей, на розгляді і голосуванні яких наполягають народні депутати.

У разі якщо під час голосування статей показники проекту бюджету залишаються збалансованими, ставиться на голосування пропозиція щодо прийняття проекту закону про Державний бюджет у другому читанні та в цілому, якщо ж показники стали розбалансованими, Верховна Рада відкладає на визначений строк голосування щодо прийняття проекту закону про Державний бюджет у другому читанні для забезпечення збалансованості показників проекту бюджету Комітетом з питань бюджету. Може також бути прийнято рішення про направлення законопроекту до Кабінету Міністрів для підготовки на повторне друге читання. Якщо під час прийняття проекту закону про Державний бюджет у другому читанні в тексті цього законопроекту виникають суперечності і помилки, які виключають можливість застосування його норм після

остаточного прийняття та набрання чинності, розгляд відповідних статей законопроекту переноситься на третє читання.

Відповідно до ст. 159 Регламенту в процесі підготовки проекту закону про Державний бюджет до третього читання Комітет з питань бюджету готує пропозиції щодо усунення суперечностей і помилок у тексті статей проекту закону, розгляд яких перенесено на третє читання, та подає порівняльну таблицю таких статей і остаточну редакцію законопроекту. Після прийняття проекту закону про Державний бюджет України на наступний рік у другому читанні пропозиції народних депутатів, комітетів до нього не розглядаються.

Третє читання проекту закону про Державний бюджет починається з доповіді голови Комітету з питань бюджету та співповіді Міністра фінансів України про пропозиції щодо усунення суперечностей і помилок у тексті статей проекту закону, після чого проводиться голосування пропозицій Комітету щодо усунення суперечностей і помилок та прийняття проекту закону в цілому. У разі неприйняття проекту закону у цілому цей законопроект за рішенням Верховної Ради направляється на повторне третє читання. Встановлено також терміни прийняття закону про Державний бюджет – до 1 грудня року, що передує плановому.

Що ж стосується юридичного змісту закону про Державний бюджет, то тут необхідно підтримати позицію Л.К. Воронової, яка зазначає, що на перший погляд здається, що бюджет – це цифри. Але закон про Державний бюджет – це не тільки показники, цифри, а ще й правові приписи, які мають конкретно-адресний зміст. У конкретно-адресному змісті приписів, які складають основну частину статей закону про Державний бюджет, є його особливість, яка дає привід багатьом юристам-теоретикам вважати цей акт законом у формальному розумінні, тобто законом за формою, але не за змістом. Однак, як зазначає автор, цей закон містить і приписи, які не мають конкретно-адресного змісту. Такі приписи виступають правовими нормами, які розраховані на багаторазове застосування. Тому слід підтримати позицію Л.К. Воронової про те, що не можна погодитись з тим, що, зокрема, закон про Державний бюджет є таким тільки за формою, а не змістом [8].

Необхідно особливу увагу звернути також на те, що ст. 40 Бюджетного кодексу [1] чітко визначає предмет регулювання закону про Державний бюджет, тобто, встановлює перелік показників, які обов'язково повинні бути визначені у законі про Державний бюджет. Недоліком цієї статті, на наш погляд, є те, що перелік цих показників не є вичерпним, тому що п.11 передбачає також визначення у законі і "додаткових положень, що регламентують процес виконання бюджету". Наявність такого переліку, на нашу думку, також є характерною особливістю юридичного змісту закону про Державний бюджет.

Окремої уваги потребує також дуже гостре питання, що пов'язане із українською практикою внесення щорічним законом про Державний бюджет змін до інших законів України, яку вважаємо недопустимою та такою, що порушує чинне законодавство України. Відповідно до п. 4 ст. 153 Регламенту Верховної Ради (що має силу закону) [3] навіть проект закону про Державний бюджет України на наступний рік не може містити положень про зупинення дії чи внесення змін до законів. Крім того, п.2 ст.160 Регламенту встановлює такий самий принцип, але вже на стадії виконання Державного бюджету: "внесення змін до закону про Державний бюджет України, які безпосередньо передбачають внесення змін до інших законодавчих актів України, не допускається. У такому разі спочатку вносяться зміни до відповідного закону і лише після того розглядаються пропозиції про зміни до закону про Державний бюджет України відповідно до положень Бюджетного кодексу України та Регламенту Верховної Ради".

Таким чином, в результаті дослідження питань розгляду, затвердження та юридичного змісту закону про Державний бюджет України на планований рік можна зробити наступні висновки.

Закон про Державний бюджет розглядається та затверджується за спеціальною процедурою, що встановлена Законом України "Про Регламент Верховної Ради України". Розгляд закону передбачає три читання, кожне з яких має детальну правову регламентацію.

Закон про Державний бюджет є особливим законодавчим актом. Можна виділити наступні особливості цього закону, які відрізняють його від інших законів, що приймаються у державі:

1. Вказаний закон приймається на визначений період часу, а саме, на бюджетний період, який в Україні складає один календарний рік (з 1 січня по 31 грудня). Таким чином, правові норми цього закону є періодичними, а не постійнодіючими.

2. Основну частину статей закону про Державний бюджет складають приписи, що мають конкретно-адресний зміст. Але в ньому містяться і такі приписи, що цього змісту не мають. У зв'язку із цим, закон про Державний бюджет не можна вважати законом лише у формальному розумінні (тобто законом за формою, а не за змістом). Його необхідно розглядати як повноцінний законодавчий акт, який, наразі, має певні особливості.

3. Розгляд та затвердження закону про Державний бюджет здійснюється за спеціальною процедурою, що передбачена для найважливіших державних питань та встановлена Регламентом Верховної Ради, який в Україні має силу закону.

4. Бюджетним законодавством (ст. 40 Бюджетного кодексу України) визначено предмет регулювання закону про Державний бюджет, тобто, виділено основні показники, що повинні у ньому міститись. Таким чином, законодавством встановлено юридичний зміст вказаного закону.

Недопустимою є практика внесення змін до інших законів законом про Державний бюджет України, що дуже часто має місце в Україні всупереч нормам Бюджетного кодексу за закону про Регламент Верховної Ради. Такій ситуації необхідно покласти край та встановити відповідальність парламенту за прийняття закону про Державний бюджет, норми якого суперечать чинному законодавству України.

РЕЗЮМЕ

Досліджено основи правового регулювання розгляду та затвердження Закону про Державний бюджет України на планований рік з урахуванням останніх змін до законодавства у бюджетній сфері. Проаналізовано спеціальну процедуру, відповідно до якої Верховна Рада України розглядає вказане питання. Виділено особливості закону про Державний бюджет України, що відрізняють його від інших законів у державі. Вказано на проблеми правового регулювання у вказаній сфері та запропоновані шляхи їх вирішення.

Ключові слова: Бюджетний кодекс України, Регламент Верховної Ради України, закон про Державний бюджет України, спеціальна процедура розгляду та затвердження закону про Державний бюджет, перше читання, друге читання, третє читання, особливості та юридичний зміст закону про Державний бюджет.

РЕЗЮМЕ

Исследованы основы правового регулирования рассмотрения и утверждения закона о Государственном бюджете Украины на плановый год с учетом последних изменений законодательства в бюджетной сфере. Проанализирована специальная процедура, согласно которой Верховная Рада Украины рассматривает указанный вопрос. Выделены особенности закона о Государственном бюджете Украины, которые отличают его от других законов в государстве. Выявлены проблемы правового регулирования в указанной сфере и предложены пути их решения.

Ключевые слова: Бюджетный кодекс Украины, Регламент Верховной Рады Украины, закон о Государственном бюджете Украины, специальная процедура рассмотрения и утверждения закона о Государственном бюджете, первое чтение, второе чтение, третье чтение, особенности и юридическое содержание закона о Государственном бюджете.

SUMMARY

Investigated regulatory framework review and approval of the Law on State Budget of Ukraine for the plan year, taking into account recent changes in legislation in the public sector. Analyzed by a special procedure under which the Verkhovna Rada of Ukraine considers this question. Highlighted the characteristics of the Law on State Budget of Ukraine, which distinguish it from other laws in the state. The problems of legal regulation in this area and suggest ways to address them.

Key words: Budget Code of Ukraine, Regulations of the Verkhovna Rada of Ukraine, Law on State Budget of Ukraine, a special procedure for review and approval of the Law on State Budget, first reading, second reading, third reading, characteristics and legal content of the law of the State Budget.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Податковий кодекс України: Закон України від 2.12.2010 р. N 2755-VI (з наст. змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua.
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 8.07.2010 р. №2456-IV (з наст. змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua.
3. Бюджетний кодекс України: Закон України від 21.06.2001 р. №2542-III (з наст. змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua.
4. Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 р. № 1861- VI (з наст. змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon2.rada.gov.ua.
5. Див. напр.: Скрипнюк О.В., Теплюк М.О., Ющик О.І. Законодавчий процес і парламентська законодавча процедура в Україні (проблеми якості, рекомендації щодо вдосконалення в контексті європейської практики): Монографія / О.В. Скрипнюк, М.О. Теплюк, О.І. Ющик. – К.: Атіка-Н, 2010. – С. 3 – 89.
6. Бюджетное право: учебное пособие / Под. ред. М.В. Карасевой. – М.: Эксмо, 2010. – С. 233.
7. Комментарий к Бюджетному кодексу Российской Федерации (постатейный) /Л.Л. Арзуманова, Н.М. Артемов, Е.М. Ашмарина [и др.]; под ред. Е.Ю. Грачевой. – М.: Проспект, 2009. – С. 425 – 439.
8. Болтинова О.В. Бюджетный процесс – институт бюджетного права Российской Федерации. Монография. – М., ООО "Издательство "Элит"", 2009. – С. 166 – 171.
9. Воронова Л.К. Фінансове право України: Підручник. – К.: Прецедент, Моя книга, 2006. – С. 164.

УДК 343.13**ЗАЛУЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ДАІ ДО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПЕВНИХ СЛІДЧИХ ДІЙ**

Грабельников В.А., старший викладач кафедри організації служби та дізнання в підрозділах ДАІ факультету безпеки дорожнього руху ДЮІ МВС України, кандидат юридичних наук

Травми в результаті дорожньо-транспортних пригод є найбільшою соціальною, економічною проблемою, а також проблемою у сфері розвитку та охорони здоров'я. Дорожні аварії щорічно забирають понад 1,3 млн. життів і призводять до отримання травм ще, принаймні, 50 млн. чоловік. Це збільшує відповідальність